

REFERAT |KRS| Oppvekststyret (2007-2011) d. 28-10-2008

Mødedato Tirsdag d. 28. oktober 2008 kl. 18:00

Mødested Rådhuset

Indholdsfortegnelse

Protokoll fra oppvekststyrets møte 07.10.2008.....	3
Nye normaler for utomhusanlegg i Kristiansand kommune.....	7
Etablering av internasjonalt senter - prinsippvedtak.....	16
Minoritetsspråklige barn- tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige ba	25
Høring- forslag til endring i opplæringsloven om retten til nødvendig rådgiving og kompetanse for	31

Dato: 13.10.2008
Saksnr.: 200800222-44
Arkivkode E: 033
Saksbehandler: Kari Tønnesland

Saksgang
Oppvekststyret

Møtedato
28.10.2008

Protokoll fra oppvekststyrets møte 07.10.2008

Sammendrag:

Forslag til vedtak:

1. Oppvekststyret godkjenner protokollen fra møtet 07. oktober 2008.

Marie Føreland
skoledirektør

Nina G. Reinhardt
barnehagedirektør

Trykte vedlegg:
Protokollen
Utrykte vedlegg:
Ingen

SKOLEETATEN

Undervisningssektoren

PROTOKOLL - Oppvekststyret

Dato: 07. oktober 2008
Sted: Rådhuset
Behandlede saker: 40/08-41/08
Møtets varighet: 18.00 – 22.00
Møteleder: Frigstad, Lillian (KRF)

Utvalgssekr. Kari E. Tønnesland

Til stede:

Lyngø, Leif Andreas (AP)
Dehghan, Maryam Zaklaki (AP)
Salomonsen, Joseph (FRP)
Fredheim, Helene Bjerke (FRP)
Saga, Espen (H)
Aligas, Faisal Haji-a (H)
Kristiansen, Steinar (KRF)
Bekkenes, Astrid (V)

Forfall:

Til stede fra administrasjonen:

Skoledirektør Marie Føreland
Barnehagedirektør Nina G. Reinhardt, økonomisk rådgiver Kjetil Solvang, rådgiver Sissel E. Bakke, rådgiver Gro Holte og økonomisk rådgiver Søren S. Lund

Dessuten møtte:

Arne Fjermeros, Utdanningsforbundet, Solfrid K. Trygslund, Utdanningsforbundet, Bjørg Valborgland, Kirken, Per Åge Vik, Komfug, Dardane Berisha, Elevrepr. Karuss skole, Arne Bendik Rekve, Elevrepr. Oddemarka skole og Kristine Sandtveit, elevrepr. Fiskå skole

Temamøte:

Delegasjonsreglementet

- Kommuneadvokat Gro Hamre orienterte om delegasjonsreglementet og gikk gjennom:
 - Reglement for oppvekststyret
 - Saksbehandlingsreglement for folkevalgte organer
 - Reglement for folkevalgtes innsynsrett
 - Reglement for rådmannens ansvars og myndighetsområde – delegasjon

Gjennomgang av viktige dokumenter skoleetaten og barnehageetaten

- Barnehagedirektør Nina G. Reinhardt orienterte om årskontrakter for direktørene og årskontrakter for enhetsledere
- Økonomisk rådgiver Kjetil Solvang orienterte om "Balansert målstyring" (Corporator)

Presentasjon av resultater fra en skole

- Skoledirektør Marie Føreland presenterte resultater fra Strømme skole
- Skoledirektør Marie Føreland oppfordret alle til å lese Stortingsmelding nr. 31 "Kvalitet i skolen". (Utdelt i møtet)

Presentasjon av resultater fra en barnehage ble utsatt til møtet 28.10.08

Utvalgets forventninger:

- Få til et dynamisk oppvekststyret med gode debatter og diskusjoner
- Prinsippavgjørelser- drøfte kurs (står mye i tekstdelen til Handlingsprogrammet)
- Skolering/informasjon – her er mye kommet på plass, men det lages en plan for hva oppvekststyret bør/må vite.
- Skole- og barnehagedirektør kommer med forslag til temaer, gjerne med skole og barnehagebesøk. Oppvekststyrets medlemmer oppfordres til å komme med innspill.
- Der det er hensiktsmessig er det ønskelig å få informasjon før sakene kommer opp.

Studietur vår 2009 – hva ønsker utvalget å se/lære:

Forslag:

- Se på problematikken i forhold til overgang fra barnehage til skolestart
- Elevdemokrati

Skole- og barnehagedirektør jobber videre med saken

Eventuelt:

- Representanten Steinar Kristiansen (Krf), tok opp problematikken med nok en sterk bok/film med tittel "Den andre siden" som enkelte skoler i andre byer har vist for elever. Skoledirektør Marie Føreland vil undersøke om skoler i Kristiansand har kjennskap til boka/filmen og om den eventuelt er vist for elever.
- Representantene Maryham Dehghan (Ap) og Helene B. Fredheim (Frp) ber administrasjonen v/skoledirektør Marie Føreland om informasjon om hva som gjøres for elever med funksjonshemninger i Kristiansand. Pp-tjenesten vil informere i et senere møte.
- Elevrepresentanten Arne B. Rekve tok om budsjettlekasjen i Færdrelandsvennen i forbindelse med skoleetatens "kutt" i Handlingsprogrammet. Skoledirektør Marie Føreland orienterte kort om hvordan det jobbes med Handlingsprogrammet og at det enda ikke er offentlig.
- Barnehagedirektør Nina G. Reinhardt informerte om barnehagebrannen i Kongsgård barnehage – hva som ble gjort og hva som må gjøres – bl. a. midlertidige løsninger.

O-40/08 Protokoll fra oppvekststyrets møte 23. september 2008
(ark. nr. E: 033, 200800222)

Vedtak:

1. Oppvekststyret godkjenner protokollen fra møtet 23. september 2008.
(Enst)

O-41/08 Støttetiltak for barn med nedsatt funksjonsevne i Kristiansand kommune -
orientering
(ark. nr. E: A16, 200812534)

Vedtak:

1. Oppvekststyret tar saken til orientering.
(Enst)

Dato: 16.09.2008
Saksnr.: 200806682-3
Arkivkode E: D30
Saksbehandler: Helmer Espeland

Saksgang

Helse- og sosialstyret
Kulturstyret
Oppvekststyret
Kommunalutvalget
Byutviklingsstyret
Bystyret

Møtedato

14.10.2008
22.10.2008
28.10.2008
28.10.2008
30.10.2008
19.11.2008

Nye normaler for utomhusanlegg i Kristiansand kommune

Sammendrag:

Normaler for utomhusanlegg gir premisser for funksjoner, fysisk utforming og drift av kommunalt eide utomhusanlegg, samt andre anlegg der det stilles krav om utomhusplan. "Utomhusanlegg" omfatter alle typer parker, aktivitetsanlegg, fotballbaner, friluftsanlegg og anlegg ved offentlige bygg og veier. Normalene er delt i to dokumenter: én del som omhandler funksjonskrav og fysisk utforming, og én del som angir krav til drift.

Normalene blir en viktig del av kommunens kvalitetssystem for utomhusarealer, og skal særlig:

- sikre universell utforming av alle kommunale og offentlig tilgjengelige utomhusanlegg.
- sikre anlegg med best mulig brukskvalitet og estetiske kvaliteter, på en måte som samtidig sikrer en dynamisk utvikling av kommunens anlegg i takt med skiftende behov.
- forenkle plan-, byggeprosess, driftsforvaltning og kommunikasjon mot brukerne gjennom at krav til funksjon, fysisk utforming og drift av anlegg er klart definert.
- Sikre kommunen anlegg med lang levetid og lavest mulig driftskostnader.

Normalene er også et av Kristiansand kommunes bidrag inn i Miljøverndepartementets pilotprosjekt for universell utforming.

Normaler for utomhusanlegg har blitt utarbeida av Parkvesenet, i samarbeid med rådet for funksjonshemma og i tverrsektorielle fora. Dokumentene har videre vært på høring i alle sektorer og til de fleste utbyggere, planleggere, entreprenører og andre organisasjoner og samarbeidspartnere.

Bestemmelsene i normalene berører alle sektorer og saken behandles derfor i alle hovedutvalgene og kommunalutvalget, før behandling i bystyret. Administrasjonen foreslår at normalene forankres i bestemmelser til kommuneplanen, ved kommende kommuneplanrevisjon.

Parkvesenet vil fremme følgende forslag til vedtak for bystyret:

Forslag til vedtak:

1. Normaler for utomhusanlegg legges til grunn for krav til funksjon, fysisk utforming og drift av kommunens utomhusanlegg, samt andre anlegg der det stilles krav om utomhusplan.
2. Normalene forankres i bestemmelser til kommuneplanens arealdel ved kommende planrevisjon, og revideres videre ved kommuneplanrevisjonene.
3. Administrasjonen kan gjøre mindre korreksjoner i normalene, underveis i planperioden.

Tor Sommerset
Rådmann

Ragnar Evensen

Trykte vedlegg:

Forslag til normaler for utomhusanlegg
Forslag til normaler for drift av utomhusanlegg
Høringsbrev, intern høring i sektorene
Høringsbrev, ekstern høring

Utrykte vedlegg:

Høringsuttalelser

Bakgrunn for saken :

Innledning.

Kristiansand har som mål å være "en folkehelseby som inkluderer alle og gir rom for utfoldelse", som det heter i kommuneplanen. Viktige tiltak for å nå dette målet er at det finnes gode arenaer for fysisk aktivitet, sosiale møteplasser, at byen er tilgjengelig for alle og ikke minst at vi vektlegger estetikk når vi utvikler byens utendørsarealer videre. Videre er det et mål at kommunens forvaltning er effektiv, bærekraftig og kommuniserer godt med innbyggere og brukere.

Vi har slitt med gamle og utdaterte bestemmelser for utomhusanlegg (fra 1972) og vi har ikke hatt et samla og godt nok system for premissleveranser inn i planfasen. Vi har videre en rekke eksempler på at kommunen har overtatt utomhusanlegg som til dels er lite bruksvennlige, dels har kort levetid og høye driftskostnader.

Det er særlig disse utomhusanleggene vi må styrke kvaliteten på:

1. Leke- og aktivitetsanlegg må bygges både mer tilgjengelige og mer attraktive og bruksvennlige. Eksempelvis vil ikke barn spille ball på grusflater lenger, mange anlegg fremstår som kjedelige, og vi får da også en relativt lav score på brukerundersøkelser for lekeområder.
2. Grøntanlegg ved kommunale bygg; vi ser blant annet at en rekke anlegg er bygd med for dårlig kvalitet, med påfølgende høye skjøtselkostnader.

Normaler for utomhusanlegg er et viktig verktøy for å nå målene i kommuneplanen, og hensikten kan kort oppsummeres slik:

- Sikre universell utforming av alle kommunale og offentlig tilgjengelige utomhusanlegg.
- Sikre anlegg med best mulig brukskvalitet og estetiske kvaliteter, på en måte som samtidig sikrer en dynamisk utvikling av kommunens anlegg i takt med skiftende behov.
- Forenkle plan-, byggeprosess og driftsforvaltning gjennom at krav til funksjon, fysisk utforming og drift av anlegg er klart definert.
- Forutsigbar kommune i forhold til utbyggere, samarbeidspartnere og brukere generelt.
- Sikre kommunen anlegg med lang levetid og lavest mulig driftskostnader.

Utarbeiding av komplette normaler for utomhusanlegg er også et av Kristiansand kommunes bidrag inn i Miljøverndepartementets pilotprosjekt for universell utforming, og kan på mange måter karakteriseres som et nybrottsarbeid på fagfeltet.

Utarbeidelse av normaler for utomhusanlegg er forankra i kommunens handlingsprogram, med teknisk sektor/Parkvesenet som ansvarlig.

Hva er "normaler" og hva er "utomhusanlegg"?

"Normal" er en betegnelse som i denne sammenhengen betyr at anlegg skal planlegges, bygges eller driftes i tråd med bestemmelsene som er gitt, dersom ikke annet er avtalt. Vi har valgt å bruke betegnelsen "normal", siden bestemmelsene på mange måter er en parallell til kommunens veinormaler, og for å markere at disse ikke er synonymt med Norsk Standard.

"Utomhusanlegg" er i denne sammenhengen kommunalt eide utomhusanlegg og andre anlegg der kommunens planmyndighet stiller krav om utomhusplan.

Kommunale utomhusanlegg omfatter her:

- Leke- og aktivitetsområder i nærmiljøet
- Parker, kirkegårder og andre typiske grøntanlegg
- Utomhusanlegg ved kommunale bygg; skoler, boliger, sykehjem, barnehager
- Utendørs anlegg for breddefotball.
- Anlegg i typiske friluftsområder; badeplasser, løypenett, skjærgårdspark
- Grøntanlegg ved veier og grønne elementer på gategrunn

Anleggene kan være lokalisert på områder regulert til "friområde", "spesialområde; friluftsområde el. parkbelte i industriområde", "offentlig formål", offentlig formål; idrett", "fellesområde", "veigrunn", "byggeområde", så vel som uregulerte arealer.

Normalene er delt i 2 dokumenter:

1. **"Normaler for utomhusanlegg i Kristiansand kommune"**, gir premisser for funksjonskrav og fysisk utforming av utomhusanlegg. Altså hvilke krav til anleggene vi legger inn i planer, beskrivelser og til sist utførelse.

Normalen erstatter følgende bestemmelser:

"Retningslinjer for utbygging av lekeplasser og friarealer, samt parkmessig behandling ved inngrep i terrenget", samt:

"Normer for opparbeidelse av lekeplasser og balløkker i Kristiansand kommune"

Begge vedtatt i Formannskapet 04.10.1972

2. **"Normaler for drift av utomhusanlegg i Kristiansand kommune"** angir en hovedsortering av driftsnivå for kommunens utomhusanlegg, med spesifiserende tekster for drift av enkelte elementer.

Politisk forankring og formell hjemling av normalene.

Politisk saksgang:

Normaler for utomhusanlegg har betydning for alle sektorene, og fremmes derfor i alle hovedutvalgene, inkludert kommunalutvalget som hovedutvalg for kommunens bygg og eiendomsportefølje, før behandling i bystyret.

Hjemling av normalene:

Det er i tillegg nødvendig at normalene forankres i plan- og bygningsloven.

Normalene vil bli forankra i bestemmelser til kommuneplanens arealdel, ved kommende kommuneplanrevisjon.

En egen tverrsektoriell arbeidsgruppe arbeider med forslag til overordna bestemmelser for utomhusarealer. Fram til ny kommuneplan er vedtatt, foreslår vi at normalene hjemles som en konkretisering av bestemmelsene i lokal vedtekt til plan og bygningslovens 69.3.

Prosessen med å utvikle nye normaler.

Parkvesenet har arbeidet med å utvikle normaler i lang tid, og mange av forslagene til løsninger er både gjennomtenkt og utprøvd. Fra 2007 har arbeidet vært formalisert i ulike arbeidsgrupper/diskusjonsfora, alt etter emne. Følgende fora har vært delaktige:

Tema **"universell utforming"**: Rådet for funksjonshemma har vært en diskusjonspartner i lang tid, og forslag til implementering av universell utforming i normalene har vært behandla i kommunens tverrsektorielle ressursgruppe for universell utforming. Temaet har også blitt drøfta interkommunalt, gjennom Miljøverndepartementets pilotprosjekt.

Tema: **"Leke-, aktivitets og idrettsanlegg"** inkluderer lekeplasser, skoleanlegg, barnehager og idrettsanlegg, og har blitt utarbeida av ei ad- hoc gruppe bestående av Parkvesenet, Skoleetaten, Barnehageetaten, Idrettsetaten, Kristiansand Eiendom/eieravdelinga, Plan og bygningsetaten samt Barn og unges representant.

Tema **"Parker og grøntanlegg"** har vært behandla i møte mellom Parkvesenet, Ingeniørvesenet og Byantikvaren.

Alle de mer anleggtekniske bestemmelsene er utarbeida av Parkvesenet.

Høringer:

- Intern høring til alle sektorer i kommunen, mai - juni 2008.
- Ekstern høring til utbyggere, arkitekter, entreprenører, organisasjoner og andre samarbeidspartnere; juli-september 2008.

Se eget avsnitt med høringsuttalelser og kommentarer til disse.

Nye løsninger og økonomiske konsekvenser.

I normaler for utomhusanlegg er det en del nye bestemmelser om innhold og utførelse, sammenlikna med tidligere bestemmelser og praksis. Endringene gir oss universelt utforma anlegg i tråd med tidas kvalitetskrav, og her er de viktigste:

- Nærmiljøparker på skoler/lekeplasser: her er det lagt inn minimumsnorm for antall utstyr og løsninger. Men disse er i stor grad angitt som funksjonskrav for å sikre dynamikk i anleggsutvikling og mer spennende anlegg med et mangfold av utstyr og løsninger.
- Fallunderlag til lekeplassutstyr skal være universelt utforma, i praksis ulike gummidekker.
- Balløkker skal opparbeides med kunstgress.
- Flerbruksbaner skal opparbeides med kunststoffdekke og utstyrrhøyder som kan tilpasses funksjonshemma.
- Generelt er det strengere krav til materialkvalitet.

Disse endringene gir høyere kostnader ved anlegg, særlig anlegg for lek og aktivitet. Men samtidig får vi betydelig bedre brukskvalitet og lavere drifts og vedlikeholdskostnader. Så kostnadsbildet forventes å gå opp i opp i et langtidsperspektiv.

Eksempelvis vil høye kostnader til gummidekke som fallunderlag, bli kompensert av langt lavere slitasje av sand på utstyr og skolegulv, jf. erfaringer fra andre kommuner.

Universell utforming gir også i de fleste andre tilfeller lavere driftskostnader, gjennom at en får gode atkomster og unngår terskler.

Utbyggere som skal levere eksempelvis ferdig balløkke som rekkefølgekrav, vil få en noe økt kostnad til kunstgress og fallunderlag som må legges inn i tomteprisene. Her vil vi imidlertid peke på at vi holder på med å utarbeide nye bestemmelser om lokalisering og areal for leke og aktivitetsanlegg, der siktemålet er å konsentrere anleggsmassen i noe større enheter. Altså dyrere enkeltanlegg, men vi vil bygge færre og noe større anlegg, noe vi tror langt på vei vil kompensere for økt kostnad til høyere kvalitet pr. anlegg.

Bruk av normalene

Normalene blir lagt inn på kommunens nettside, slik at planleggere, utbyggere, entreprenører eller beboere lett kan hente fram aktuelle opplysninger, enten det gjelder premisser for en utomhusplan for en skole, eller kommunens normal for skjøtsel av sykehjem eller lekeplasser.

Normal for drift av utomhusanlegg vil være kommunens tjenestebeskrivelse for dette temaet, og dokumentet vil samla sett være en del av sektorens interne kvalitetsystem

I samarbeid med Kristiansand Eiendom, eieravdelinga, har vi blitt enige om at normalene skal inngå som del av designhåndbok for nye byggeprosjekter. Dette betyr at normalene blir en premiss for så vel planlegger som for entreprenør, og vi tror dokumentet kan være til stor nytte for kommunens prosjektledere, som oftest ikke har spesiell fagkompetanse på utomhusanlegg.

Revisjoner.

Siden vi vil forankre normalene til bestemmelser til kommuneplanens arealdel, føler vi det er naturlig at større revisjoner av denne skjer parallelt med kommuneplan-revisjonene. Dette sikrer både nødvendig revisjon med jevne mellomrom og politisk innflytelse i kommunens kvalitetsarbeid. Dersom det skulle være behov, foreslår vi at administrasjonen skal kunne gjøre mindre revisjoner underveis i planperioden, uten ny politisk behandling

Disse kapitlene er særlig aktuelle for de enkelte hovedutvalgene:

- Helse og sosialutvalget:
 - Normaler for utomhusanlegg, kap. 1 og 2.3
 - Normaler for drift, kap. 2.1
- Oppvekststyret
 - Normaler for utomhusanlegg, kap. 2.1.6, 2.2 og 3.2
 - Normaler for drift: kap. 2.1, 3 og 4.11
- Kulturstyret
 - Normaler for utomhusanlegg, kap. 1, 2.2 og 3.3.
- Byutviklingsstyret:
 - Begge dokumentene
- Kommunalutvalget
 - Normaler for utomhusanlegg, kap. 1, 2.2, 2.3
 - Normaler for drift: spesielt kap. 2.1
 - Merk at normalen inngår i designhåndbok for Kristiansand Eiendom.

Sammendrag av høringsuttalelser med kommentarer:

Normalene har som nevnt først vært til høring i alle sektorene, blitt justert, og siden sendt ut på ekstern høring til et stort utvalg utbyggere, arkitekter, entreprenører, organisasjoner og samarbeidspartnere.

Det har kommet få høringsuttalelser ved fristens utløp, og disse har bare små merknader.

Årsaken kan muligens være at normalene nå er så gjennomarbeida at det er lite å flikke på og de mottatte høringsuttalelsene kan tyde på det.

Men vi må heller ikke utelukke at det oppleves for tidkrevende å gå i dybden på temaet, og at det i mange tilfeller kan være vrient å mene noe om til dels smale, faglige spørsmål.

Råd for funksjonshemma:

Råder for funksjonshemma har noen mindre merknader:

- Behov for møteplasser ved turveibredde 1.2 m.
- Plassering av møblement mv. slik at det ikke kommer i konflikt med vintervedlikehold.
- Mindre korreksjon for universelt utforma bord/benk.

Rådet peker på at de ser fram til mer universell utforming for nærmiljøparker og skolegårder.

Kommentar:

De to første merknadene tas til følge og innarbeides i normalene. Justering av benk testes ut designmessig og i samarbeid med rådet, før typetegning evet. justeres.

I tillegg innbakes normal for merking av såkalte "grønne løyper" i normalene. Grønne løyper er korte, universtelt utforma turløyper, og vi har i samarbeid med blindedeforbundet laga en løypemerking tilpassa svaksynte.

Midt Agder Friluftsråd:

Friluftsrådet har noen merknader til formuleringene knytta til aktivitetsutstyr ved lavvo/gapahuker.

Kommentar:

Merknadene tas til følge og formuleringene endres.

Fylkesidrettskonsulenten:

Fylkesidrettskonsulenten peker på at nye statlige normer for skiløyper er breiere enn kommunens forslag til normaler for lysløyper, men dog innenfor minimumkravet. Han peker også på at mål for 11er baner bør korrigeres. For øvrig pekes det på noen tilleggskrav, bl annet til lengde på stigninger som ligger inne i drettskravene.

Kommentar:

Når det gjelder lysløyper, anbefaler vi at forslag til normalbredde ikke endres: Vi holder oss innenfor kravet til spillemidler, våre løyper er vesentlig barmarksløyper og vi må ivareta et viktig estetisk grensesnitt. 3 meter grusa veibredde er det breieste vi kan gå, men ved å ha en skjult veiskulder, får vi likevel en tilfredsstillende løypetrase for skigåing; både klassisk og fristil. For øvrig baker vi inn henvisning til statens publikasjon i normalen.

Når det gjelder mål på 11er baner

Kirkesjefen

Forslag til normaler for drift av utomhusanlegg er behandla i kirkelig fellesråd, og de ønsker at kirkegårder oppgraderes fra kvalitetsklasse 2 til klasse 1. Kirka er spesielt opptatt av vanning på kirkegårdene.

Kommentar:

Parkvesenet foreslår at kirkegårder har et skjøtselnivå på linje med utomhusanlegg ved sykehjem og viktige parker som Myren Gård og Ravnedalen. Dette er et skjøtselnivå som på en del punkter er høyere enn gjennomsnitt av norske kirkegårder (eks. klipping av kanter mot

graver), men det innebærer ikke vanning av plenflatene. Vanning av plenflatene har vi kun i våre to klasse 1 - parker; Wergelandsparken og Otterdalsparken. Parkvesenet vil peke på at det finnes gode selv vanningsystemer for det enkelte gravsted. Det vil videre være en betydelig kostnad ved å investere i moderne vanningsystemer for alle kirkegårdene, og kostnadene til drift vil bli vesentlig høyere. En har beregna økt drift på ca 500' bare for de to største kirkegårdene, jf. interpellasjon til bystyret i 2006 om dette. Oppgradering til klasse 1 vil også medføre en del andre krav til drift, som driver kostnadene opp ytterligere. Kommunen må bekoste investeringer og drift, sjøl om den praktiske driften er regulert i tjenesteytingsavtale mellom kommunen og kirkelig fellesråd.

Parkvesenet mener at vanning på private graver bør løses med de gode selv vanningsystemene som finnes, og at et skjøtselnivå på linje med Ravnedalen er mer enn tilstrekkelig for kirkegårdene. Vi foreslår derfor å opprettholde vårt forslag til kvalitetsinndeling i normaler for drift av utomhusanlegg.

SMS Arkitekter

Kommenterer litt på kravene til universell utforming: at krav til terskler er noe avvikende fra teknisk forskrift for bygg; 2 cm mot TEK som angis 2,5 cm. Videre at formuleringer om maks stigninger for anlegg i sentrumsområder og på friluftsområder bør sløyfes. Og sist på at smale stier for rullestolbrukere må ha snuplass, og heller bør være 1,5 enn 1,2 meter.

Kommentar:

Kommentarene fra SMS er drøfta med råd for funksjonshemma, og vi er enige om at terskler endres fra 2 til 2,5 cm. Møte/snuplasser på smale stier (1,2 m) innarbeides i tekstdelen, men problemstillinga er ikke aktuell på parkstier: Her vil det normalt vare stier på 2 meter. Presiseringer av stigninger 1:20 for anlegg i sentrumsområder og 1:12 for anlegg i friluftsområder beholdes; dette er viktige premisser for så vel plassering av institusjonsanlegg som for valg av turveitraséer.

Helmer Espeland
Saksbehandler

Tillegg etter at saken er signert:

Det er motatt 3 høringsuttalelser etter fristen/saken er skrevet og signert. Kommentarene fra disse instansene tas med her, og de mindre korreksjonene som foreslås av en av instansene, foreslår vi vurdert lagt inn i normalene i ettertid, jf. vedtakets punkt 3.

Vest Agder fylkeskommune er positive til forslag til normaler og mener disse kan danne et godt grunnlag for arbeid med kommuneplan og reguleringsplaner.

Fylkesmannen i Vest Agder mener normalene er et viktig bidrag til universell utforming. Når det gjelder hjemling i lovverket, peker Fylkesmannen på at normalene ikke er rettslig bindende før de er vedtatt som del av kommuneplanen eller i vedtekt. Dette var en kommentar til hva vi skriver om hjemling i saken, der vi "fram til ny kommuneplan er vedtatt, foreslår vi at normalene hjemles som konkretisering av bestemmelsene i lokal vedtekt til pbl § 69.3.

I etterkant er dette spørsmålet drøfta med fylkesmannen, v. plankoordinator Brunes. Kommunens vedtekt til §69.3, 2. avsnitt 2, siste setning, hjemler for at bygningsrådet kan trekke opp retningslinjer for utforming av bl. a. lekeplasser, planering, beplantning, med mer. Fylkesmannen var ikke oppmerksom på denne setninga, og er enig i at normalen kan hjemles i dagens vedtekt. Administrasjonen tar spørsmålet opp med Byutviklingsstyret, jf. evt. behov for tilleggsvedtak i saken.

Helse og sosialdirektoratet, ved Deltasenteret har en rekke kommentarer. Hovedsakelig gjelder dette henvisninger, presiseringer og mindre endringer under de enkelte avsnittene. I noen grad er det tatt inn forhold, eks om røyking på offentlige oppvekstarenaer, som ikke omfattes av normalene, og som ikke blir vurdert videre her. Normalene handler kun om funksjonskrav, fysisk utforming og drift.

Jf. at de øvrige kommentarene handler om mindre presiseringer/henvisninger, foreslår vi at administrasjonen drøfter disse forslagene med råd for funksjonshemma først; hvilke endringer som øker dokumentenes tydelighet og anvendelse, og legger inn eventuelle endringer i de endelige endelige normalene etterskuddsvis. I forslag til vedtaket, punkt 3 , åpnes det for mindre endringer mellom hovedrevisjonene (kommuneplanperioden).

29.september
Helmer Espeland
Saksbehandler

Dato: 20.10.2008
Saksnr.: 200811939-1
Arkivkode E: 070 D10 &80
Saksbehandler: Stein Tore Sørthe

Saksgang

Oppvekststyret
Helse- og sosialstyret
Kulturstyret
Bystyret

Møtedato

28.10.2008
11.11.2008
12.11.2008
19.11.2008

Etablering av internasjonalt senter – prinsippvedtak

Sammendrag:

Bystyret vedtok følgende i møte 6.12.2006:

1. Bystyret slutter seg til prinsippene vedrørende etableringen av Internasjonalt hus med unntak av lokalisering.
2. Eventuelle økonomiske konsekvenser må tas opp i Handlingsplanarbeidet 2008-2011.
3. Det igangsettes utarbeidelse av hovedprosjektet.

En administrativ prosjektgruppe med kulturdirektøren som leder har arbeidet med saken i 2007 og 2008. Gruppen har bestått av representanter fra kultur, skole, helse og sosial, rådmannens stab, fylkeskommunen og innvandrerrådet.

Forutsetningen for et internasjonalt senter i Kristiansand må være at senteret blir noe langt mer enn en kulturell møteplass. Innholdet betegnes derfor som et *Ressurssenter for flerkulturell synliggjøring, kompetansebygging og integrering*. Prosjektgruppen har kommet til at en slik institusjon må utvikles over tid gjennom samarbeid med aktuelle samarbeidspartnere og i dialog med potensielle interessenter.

Senteret bør inngå i et felleskap med annen beslektet virksomhet for å virke mest mulig integrerende. Den nye kommunale internasjonale skolen er i denne sammenhengen en vel så interessant partner som Arkivet/Samsen og "Filmens hus". Det finnes muligheter for å starte opp virksomheten i tilstøtende lokaler på Lund, og den videre utviklingen kan med fordel samkjøres med behovet for relokalisering av den internasjonale skolen, for eksempel i Kvadraturen. Ulempen er selvfølgelig at heller ikke dette alternativet er helt i tråd med brukernes preferanser med hensyn til beliggenhet. Alt i alt har likevel prosjektgruppen kommet til at det er dette alternativet som anbefales.

Situasjonen som oppstod da Havnekvartalet ikke lenger var aktuell, førte til at spørsmålet om lokalisering har dominert prosjektgruppas arbeid. Det er derfor ikke gjennomført inngående studier av alternative organisasjonsformer, men prosjektgruppen ser ikke at det er spesielle svakheter ved aksjeselskapsmodellen. Det anbefales at etableringen ikke gjøres avhengig av et betydelig inntjeningskrav i løpet av kort tid, men at offentlig driftstilskudd sørger for basisfunksjonene, og at det er aktivitetsnivået som gjøres avhengig av prosjektstilskudd fra andre, leieinntekter, salg av tjenester m.m. Selv med en oppstart i det små, hvor aktivitet og identitet utvikles gradvis over tid, bør det forventes et behov for driftstilskudd fra eierne på minimum 1 million kroner per år.

Spørsmålet om etablering av internasjonalt senter trenger en avklaring. Flere uforutsette hindre har forårsaket at saken har tatt lang tid. Rådmannen er enig med prosjektgruppa i vektleggingen av de potensielle synergieffektene i forhold til den internasjonale skolen, og ser det som mulig å gjennomføre etableringsfasen innenfor eksisterende budsjетtrammer. Det anses også som sannsynlig at det kan oppnås økonomiske bidrag fra Cultiva, fylkeskommunen og det statlige Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.

Alternativet er å stille saken i bero. Kommunens økonomiske situasjon gjør det vanskelige å finne tilstrekkelige ressurser til å realisere nye tiltak og tjenestetilbud i kommende handlingsprogramperiode. Det kan stilles spørsmål ved om et eget senter er det tiltaket som over tid vil gi best resultat med tanke på integrering, utvikling og synliggjøring av etniske minoriteters ressurser og kompetanse.

Rådmannen fremmer på bakgrunn av dette to alternative forslag til vedtak. Innvandrerrådet har behandlet innstillingen, men rakk ikke å lage en felles uttalelse. Rådets leder har derfor varslet at det vil bli fremmet et alternativt forslag til vedtak i den politiske behandlingen.

Forslag til vedtak – alternativ 1:

1. Det igangsettes et to-årig prosjekt med base i tilknytning til KVO og Internasjonal skole på Lund. Prosjektet har som formål å etablere et internasjonalt senter i Kristiansand, og skal avklare innhold, organisasjons- og finansieringsmodell, samt interessegruppenes behov og involvering.
2. Prosjektledelse i etableringsfasen dekkes innenfor eksisterende budsjетtrammer.
3. Det søkes om økonomisk bidrag fra Vest-Agder fylkeskommune, Cultiva og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.
4. Behov for kommunalt driftstilskudd til et internasjonalt senter organisert som IKS eller AS, vurderes etter prosjektperioden på to år.

Forslag til vedtak – alternativ 2:

1. Det arbeides ikke videre med etablering av et internasjonalt senter som en egen selvstendig institusjon.
2. Kristiansand kommune skal bidra aktivt til at funksjonene som var tiltenkt senteret ivaretas og videreutvikles innenfor egen organisasjon og gjennom eksterne samarbeidsprosjekter.
3. Alle kommunale enheter skal prioritere utvikling av den flerkulturelle dimensjonen innenfor ordinær tjenesteyting og i eksisterende prosjekter, aktiviteter og virksomheter.

Tor Sommerseth
rådmann

Dagny Anker Gevelt
kulturdirektør

Trykte vedlegg: ingen
Utrykte vedlegg: Forprosjekt Internasjonalt Hus, mai 2006

Bakgrunn for saken

I forbindelse med utarbeidelse av planen *"Internasjonalt mangfold"* ble det høsten 2004 arrangert et flerkulturelt idémøte i regi av Helse- og sosialsektoren. På dette møtet, og ved senere anledninger er det kommet signaler fra innvandrerbefolkningen om ønske og behov for et sted som kan være arena for flerkulturelle møter i begrepets videste forstand. Et slikt internasjonalt senter tenkes som arena for samarbeid mellom minoritetsmiljøer og etnisk norske, formidle kulturforståelse, brobygging, utveksling av kulturuttrykk og internasjonal forståelse i lokal målestokk.

Også Vest-Agder fylkeskommune anbefaler i sin fylkesplan at *"... i Kristiansand bør det være et mål å etablere et flerkulturelt senter."*

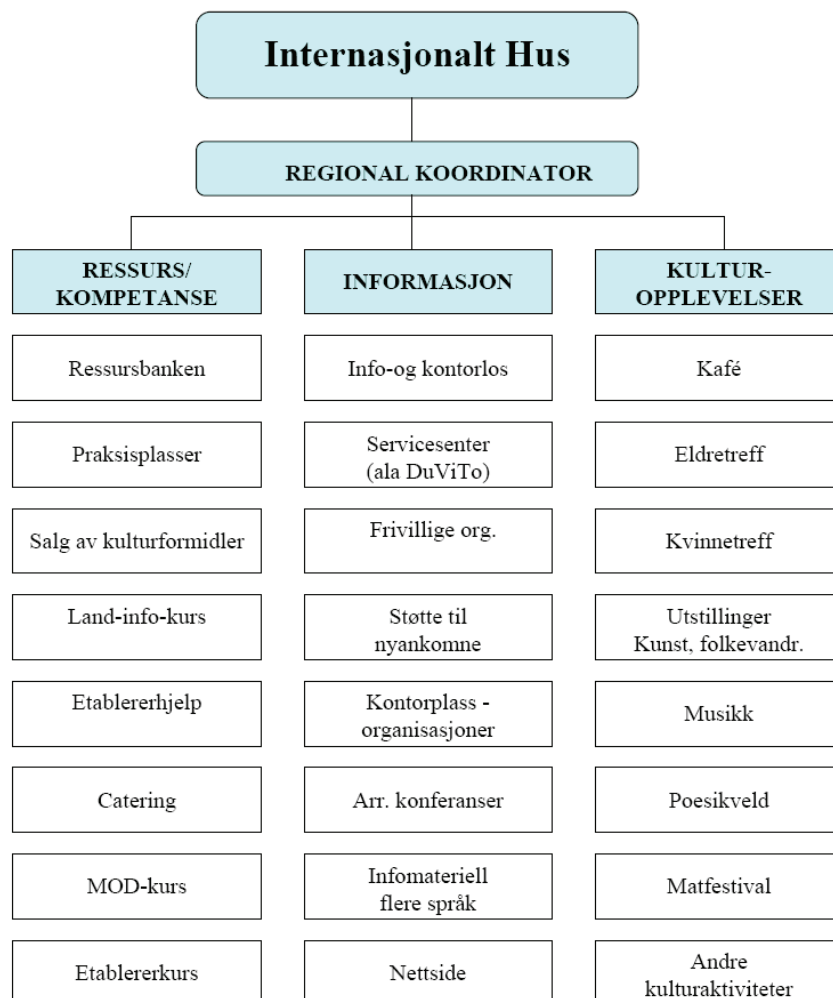
I budsjettmøte desember 2004 fattet bystyret følgende vedtak:

"Bystyret ber om at initiativ fra ulike innvandrergrupperinger om etableringen av en internasjonal kultursenterfunksjon følges opp og at det eventuelt fremmes en egen sak."

Helse- og sosialdirektøren fikk ansvaret for prosjektet. Det ble gitt kr 100 000 i støtte fra Cultiva og kr 50 000 i støtte fra fylkeskommunen til å gjennomføre et forprosjekt som skulle utrede muligheten for å realisere et internasjonalt hus i Kristiansand, og vurdere behov, organisering, innhold og finansiering. Rapporten fra forprosjektet var klar i mai 2006, og gir en utførlig beskrivelse av behov og muligheter. Denne figuren i rapporten viser potensialet for innhold og funksjoner:

Målgruppe: Etniske minoriteter på Sørlandet

Målsetning: Integrering og synliggjøring av ressurser og kompetanse.

Rådmannen la rapporten fram for bystyret i møte 6.12.2006, og bystyret vedtok da følgende:

1. Bystyret slutter seg til prinsippene vedrørende etableringen av Internasjonalt hus med unntak av lokalisering.
2. Eventuelle økonomiske konsekvenser må tas opp i Handlingsplanarbeidet 2008-2011.
3. Det igangsettes utarbeidelse av hovedprosjektet.

Spørsmålet om lokalisering var sentral i debatten, og bystyret sluttet seg altså ikke til rådmannens forslag om å se etableringen av et internasjonalt senter i sammenheng med Stiftelsen Arkivets planer om nybygg i Vesterveien/Møllevannsveien, men ønsket en mer sentral plassering. Den videre planleggingen konsentrerte seg derfor om å realisere senteret som en integrert del av Havnekvartalet.

Ansvar for saken ble i 2007 overført til Kultursektoren og det ble opprettet en administrativ prosjektgruppe med kulturdirektøren som leder. Gruppen har bestått av representanter fra kultur, skole, helse og sosial, rådmannens stab, fylkeskommunen og innvandrerrådet. Kulturstyret ble orientert om status i dette arbeidet i sak 47/07, 19.6.2007.

Da eierne av Havnekvartalet og kommunen ikke kom til enighet om betingelsene for et samarbeid, startet prosjektgruppen høsten 2007 arbeidet med å finne en alternativ lokalisering. Arbeidet har ikke hatt karakter av å være et "hovedprosjekt", men primært hatt fokus på å avklare nærmere enkelte sider ved forprosjektet, særlig lokalisering, men også spørsmål knyttet til organisering, finansiering og framdrift.

Ressurssenter for flerkulturell synliggjøring, kompetansebygging og integrering

Det finnes allerede mange "internasjonale hus" i Kristiansand:

- Arkivet på Vesterveien huser et voksende internasjonalt miljø.
- Samsen kulturhus er en viktig flerkulturell arena.
- Folkebiblioteket er et flerspråklig informasjonssenter.
- Kristiansand Voksenopplæringssenter (KVO) på Lund er ikke bare en sentral utdanningsinstitusjon for flyktninger og innvandrere, men også en flerkulturell møteplass av stor betydning.
- KIA Agder (Kristent interkulturelt arbeid) har på relativt kort tid etablert seg med et høyt aktivitetsnivå i Dronningensgt. 36.
- Andre samfunnsinstitusjoner i byen har også et klart internasjonalt preg, blant annet Den katolske kirken, Universitetet og Kunnskapsparken.
- I tillegg er det stadig flere større bedrifter som trekker til seg utenlandske arbeidstakere.

På flere av områdene som er beskrevet i forprosjektet, er det bare de siste par årene tatt viktige initiativ i Kristiansand.

- Kristiansand Turnforening har i 2006 og 2008 arrangert meget vellykkede Kulturkarneval.
- Kommunen har etablert en internasjonal skole.
- Næringsforeningen i byen tilbyr nå sine medlemsbedrifter bistand til integrering av utenlandske arbeidstakere.
- NHO Agder administrerer det nye kvalifiseringsprosjektet Global Future som er rettet mot innvandrere med høyere utdanning.
- Masterkandidater med tilknytning til Sørlandet og bakgrunn fra land utenfor EØS-området tilbys verdifull arbeidserfaring gjennom trainee-ordningen Trainee Sør.
- Utdannings- og forskningsinstitusjonene har i større grad satt fokus på migrasjon og etnisitet.

Dette er eksempler på tiltak som kan relateres til virksomhetsområdet for et internasjonalt hus eller senter, og som skaper nye interessante konstellasjoner som kan utnyttes i en flerkulturell by. Det finnes flere muligheter med hensyn til hovedfunksjon og kjernevirksomhet for et framtidig internasjonalt senter i Kristiansand. Forutsetningen må være at senteret blir noe langt mer enn en kulturell møteplass.

De andre større byene i Norge har lignende institusjoner, men det er ikke registrert noen åpenbare suksesshistorier som det er ønskelig å kopiere. Prosjektgruppa har derfor kommet til den konklusjonen at en slik institusjon må utvikles over tid med utgangspunkt i Kristiansandsregionens flerkulturelle landskap, gjennom samarbeid med en rekke aktuelle samarbeidspartnere og i tett dialog med potensielle interessenter og deres organisasjoner. I den forbindelse må brukernes innflytelse gis en formell organisering. Samtidig vil det også være andre interessegrupper eller instanser som kan ha bidrag og innspill i prosessen, blant annet forsknings- og utdanningsinstitusjonene.

Lokalisering

Internasjonalt senter var ett av tre "kommunale bidrag" i Havnekvartal-prosjektet. De to andre var rytmisk scene og cinematek. Umiddelbart etter at planene for Havnekvartalet ble skrinlagt, ble det foretatt en nærmere vurdering av hvorvidt Folkets Hus, Arbeideren kunne være et egnet sted for samlokalisering av disse tre funksjonene. Konklusjonen ble at ombyggingskostnadene ville bli altfor høye for å tilpasse bygget til rytmisk scene og cinematek. Et internasjonalt senter kunne uten større problemer innpasses i deler av bygget, men det ble vurdert som uaktuelt for kommunen å kjøpe bygget når det egnet seg dårlig for de andre funksjonene.

Prosjektgruppa foretrakk våren 2007 en innpassing av internasjonalt senter i Havnekvartalet framfor å satse på nybygg ved Arkivet. Vinteren 2008 ble status for nybygg drøftet på nytt med ledelsen av Arkivet. Dette vil være en løsning som ligger forholdsvis langt fram i tid og de økonomiske konsekvensene er ikke tilstrekkelig utredet. Det synes også som det er visse nyanser i visjonene for innhold og profil for et eventuelt felles nybygg. En lokalisering i tilknytning til Arkivet og Samsen var rådmannens innstilling i 2006, og prosjektgruppa ser fortsatt dette som en god løsning på flere områder.

Kommunens eiendomsavdeling fikk våren 2008 i oppdrag å undersøke mulighetene i det private utleiemarkedet. Det finnes for tiden ledige lokaler i Kvadraturen som kan ivareta den planlagte senterfunksjonen på en tilfredsstillende måte, men leiekostnadene vil langt overstige de foreløpige budsjettanslagene for senteret. Et konkret tilbud var på kr 645 000 i husleie per år for et tidligere butikklokale i Kristian IVs gate. Kulturdirektørens faglige innvending mot et enkeltstående hus i Kvadraturen er at dette vil virke kulturelt segregerende framfor integrerende. I hele denne prosessen har det vært et siktemål at senteret skal utvikles i interaksjon med omkringingliggende miljøer, og aller helst inngå i sambruk av eksisterende arenaer.

Som en midlertidig løsning vil gamle Aladdin kino i løpet av høsten 2008 tas i bruk som cinematek og filmsenter. Det har vært vurdert om bygget også kan huse internasjonalt senter i en oppstartsfase. Beliggenheten er god, men koblingen til filmmiljøene virker noe kunstig, og prosjektgruppa tviler på om det blir mulig å profilere den ønskelige identiteten i et slikt samboerskap, særlig med tanke på at dette vil være en midlertidig løsning.

Det er snart gått fire år siden tankene om et internasjonalt hus eller senter kom på dagsorden, men ulike forhold og vedtak har som nevnt forpurret de opprinnelige framdriftsplanene. I mellomtiden har nye, beslektede tiltak blitt realisert. Kristiansand kommune har startet en internasjonal skole i lokaler i tilknytning til Kristiansand Voksenopplærings-senter (KVO) og Mottaksskolen på Lund. Den internasjonale skolen har vist seg å være en suksess og allerede etter ett års drift er det behov for å utvide lokalene.

Prosjektgruppa ønsker å holde fast på filosofien om at et internasjonalt senter ikke bør være en isolert satellitt, men inngå i et felleskap med annen beslektet virksomhet for å virke mest mulig integrerende. Den internasjonale skolen er i denne sammenhengen en vel så interessant partner som Arkivet/Samsen (langt fram) og "Filmens hus" (midlertidig i Aladdin). Det finnes muligheter for å starte opp virksomheten i tilstøtende lokaler i Kongsgård

allé/Odins gate, og den videre utviklingen kan med fordel samkjøres med behovet for relokalisering av den internasjonale skolen, for eksempel i Kvadraturen.

En slik løsning kan realiseres i overskuelig framtid og det gir gode muligheter for fleksibel arealdisponering i samsvar med egen økonomi. Ulempen er selvfølgelig at heller ikke dette alternativet er helt i tråd med brukernes preferanser med hensyn til beliggenhet. Alt i alt har likevel prosjektgruppa kommet til at det er dette alternativet som anbefales.

Organisering

Blant annet for å tydeliggjøre det regionale nedslagsfeltet er det sterkt ønskelig at Vest-Agder fylkeskommune involveres i etableringen og driften av senteret. Det må ligge til rette for en offentlig styring av virksomheten, men muligheten for at også andre aktører kan involveres, bør ikke utelukkes. Erfaringene fra andre storbyer er blant annet at det underveis har vært behov for å foreta betydelige organisatoriske endringer. Dessuten kan salg av tjenester på sikt komme til å utgjøre en betydelig inntektskilde.

Styringsgruppa for forprosjektet anbefalte at senteret ble organisert som et aksjeselskap med kommunen og fylkeskommunen som eiere, men det ble i bystyresaken forutsatt at alternativer til organisasjonsform skulle utredes ytterligere i det videre arbeidet. På grunn av den nye situasjonen som oppstod da Havnekvartalet ikke lenger var aktuell, har spørsmålet om lokalisering dominert prosjektgruppas arbeid. Det er derfor ikke gjennomført inngående studier av alternative organisasjonsformer, men prosjektgruppa ser ikke at det er spesielle svakheter ved aksjeselskapsmodellen. For at det ikke skal gå for lang tid før arbeidet kan komme i gang, foreslås det at en midlertidig prosjektleder engasjeres så snart det er ressurser tilgjengelig. Vedkommende vil få i oppgave å etablere senteret i henhold til bystyrets vedtak. Så snart endelig selskapsform/eierskap med vedtekter er avklart nærmere vil dette bli lagt fram for bystyret til godkjenning.

Økonomi

Den største bekymringen ved budsjett-opstillingene i forprosjektet er avhengigheten av til dels betydelige egeninntekter gjennom salg av kurs og andre tjenester. Tallene som ble lagt til grunn fremgår av denne faksimilen fra forprosjektets rapport:

DRIFTSBUDSJETT			
INNTEKTER	Oppstart/drift 1. halvår	1. driftsår	2. driftsår
	NOK	NOK	NOK
Land-info kurs (bedrifter)	0	200 000	250 000
Land-info kurs (stat/kommune)	0	140 000	140 000
Andre kurs (matlaging, dans etc.)	0	50 000	50 000
Ressursbanken	0	0	0
Kulturtolk	0	200 000	270 000
Arrangementer	0	50 000	50 000
Catering	0	0	0
Sum egne inntekter	0	640 000	760 000
Tilskudd:			
Kristiansand kommune	250 000	270 000	225 000
Fylkeskommunen	100 000	100 000	100 000
Cultiva (inntil 3 år)	300 000	100 000	100 000
UDI/IMDI	150 000	200 000	200 000
Innovasjon Norge	100 000	0	0
Kommunale andeler	0	100 000	100 000
Sum tilskudd	900 000	770 000	725 000
Totale inntekter	900 000	1 410 000	1 485 000

Forprosjektet forutsetter økonomisk tilskudd fra kommune og fylkeskommune på til sammen kr 530 000 første ordinære driftsår, og at dette kan reduseres til kr 325 000 fra og med andre driftsår. Dette nivået på driftstilskudd fra eierne forutsetter cirka kr 500 000 i egeninntekter og tilsvarende i andre offentlige tilskudd. Dette er usikkerhetsfaktorer som det neppe er mulig å kvalitetssikre 100%, blant annet fordi flere andre lokale aktører er i startgropa innenfor det samme "markedet". Prosjektgruppa vurderer forprosjektet som for optimistisk.

Det anbefales derfor at etableringen ikke gjøres avhengig av et betydelig inntjeningskrav i løpet av kort tid, men at offentlig driftstilskudd sørger for basisfunksjonene, og at det er aktivitetsnivået som gjøres avhengig av prosjektilskudd fra andre, leieinntekter, salg av tjenester m.m. Selv med en oppstart i det små, hvor aktivitet og identitet utvikles gradvis over tid, bør det forventes et behov for driftstilskudd fra eierne på minimum 1 million kroner per år. Dette er også erfaringene fra lignende prosjekter den siste tiden, for eksempel Sørnorsk filmsenter.

Fylkeskommunen

Vest-Agder fylkeskommune har vært representert i prosjektgruppene både i og etter forprosjektet. Forutsetningen fra rådmannens side har hele tiden vært at senteret skal ha en regional funksjon og at etablering, eierskap og drift skal skje i kompaniskap med fylkeskommunen. Prosjektgruppa har lagt til grunn at en oppstart i 2009 forutsetter kr 500 000 i driftstilskudd fra hver av de to eierne. I likhet med Kristiansand kommune forventer Vest-Agder fylkeskommune et noe trangere økonomisk handlingsrom i neste fireårs-periode enn hva man kunne forutse for et par år siden. Verken kommune eller fylkeskommune har innarbeidet driftstilskudd til internasjonalt senter i sine gjeldende økonomiplaner.

Foreliggende saksframstilling ble oversendt til fylkeskommunen 24.9 med anmodning om at eventuelle synspunkter eller kommentarer var saksbehandler i hende innen 10.10. Det er ikke mottatt innspill fra fylkeskommunen per 17.10.

Rådmannens vurdering

Spørsmålet om etablering av internasjonalt senter trenger en avklaring. Flere uforutsette hindre har forårsaket at saken har tatt lang tid. Dersom Kristiansand kommune skal realisere et slikt senter er det Rådmannens holdning at virksomheten bør starte opp med en nøktern bemanning og nødvendig grunnfinansiering. En presis profil i forhold til innhold og aktiviteter må vokse fram underveis, i den retningen og innenfor de rammene som forprosjektet har skissert. Rådmannen er enig med prosjektgruppa i vektleggingen av de potensielle synergieffektene i forhold til den internasjonale skolen.

Det er ikke gehør blant de involverte fagdirektørene for at et slikt nytt tiltak finansieres ved å legge ned eller redusere eksisterende tjenester, og peker derfor på behovet for at det i budsjettet for 2009 må settes av friske midler til senteret. Ved å knytte virksomheten tett til eksisterende kommunal virksomhet, ser imidlertid Rådmannen det som mulig å gjennomføre etableringsfasen innenfor eksisterende budsjettrammer. Det anses også som sannsynlig at det kan oppnås økonomiske bidrag fra Cultiva, fylkeskommunen og det statlige Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI). De økonomiske konsekvensene for kommunen vil derfor vurderes på nytt når det foreligger en endelig avklaring med hensyn til eierskap og organisasjonsform, samt mer eksakte behovsanalyser.

Dersom det skal etableres et internasjonalt senter i Kristiansand anbefaler Rådmannen at bystyret fatter følgende vedtak:

Alternativ 1:

1. Det igangsettes et to-årig prosjekt med base i tilknytning til KVO og Internasjonal skole på Lund. Prosjektet har som formål å etablere et internasjonalt senter i Kristiansand, og skal avklare innhold, organisasjons- og finansieringsmodell, samt brukergruppens behov og involvering.
2. Prosjektledelse i etableringsfasen dekkes innenfor eksisterende budsjettrammer.
3. Det søkes om økonomisk bidrag fra Vest-Agder fylkeskommune, Cultiva og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.
4. Behov for kommunalt driftstilskudd til et internasjonalt senter organisert som IKS eller AS, vurderes etter prosjektperioden på to år.

Alternativet til dette forslaget er å stille saken i bero. Kommunens økonomiske situasjon gjør det vanskelige å finne tilstrekkelige ressurser til å realisere nye tiltak og tjenestetilbud i kommende handlingsprogramperiode. Regjeringen gjennomfører Mangfoldsåret 2008 ved å kreve økt fokus på etniske minoriteter i kulturlivet *innenfor* eksisterende virksomheter og budsjettrammer. Det kan stilles spørsmål ved om et eget senter er det tiltaket som over tid vil gi best resultat med tanke på integrering, utvikling og synliggjøring av etniske minoriteters ressurser og kompetanse. Flere av de planlagte funksjonene og aktivitetene i senteret kan få karakter av å være parallelle tilbud til andre offentlige og private tjenester. Rådmannen ønsker å understreke at et eget internasjonalt senter må ikke bety at innholdet i det ordinære, offentlige tjenestetilbudet lar være å utvikle seg i relasjon til et stadig mer flerkulturelt samfunn.

Som alternativ til en etablering av internasjonalt senter fremmer Rådmannen følgende forslag til vedtak:

Alternativ 2:

1. Det arbeides ikke videre med etablering av et internasjonalt senter som en egen selvstendig institusjon.
2. Kristiansand kommune skal bidra aktivt til at funksjonene som var tiltenkt senteret ivaretas og videreutvikles innenfor egen organisasjon og gjennom eksterne samarbeidsprosjekter.
3. Alle kommunale enheter skal prioritere utvikling av den flerkulturelle dimensjonen innenfor ordinær tjenesteyting og i eksisterende prosjekter, aktiviteter og virksomheter.

Innvandrerrådets behandling

Innvandrerrådet har hatt to representanter i Kulturdirektørens prosjektgruppe, og Rådmannens saksutredning/innstilling ble oversendt rådet 24.9 og behandlet i deres møte 8.10. Rådets flertall var uenig i begge Rådmannens forslag til vedtak, og ga uttrykk for at man ønsket seg et mer forpliktende vedtak om en reell etablering av et senter i nær framtid, og ikke et nytt prosjekt. Det ble gjort et forsøk på lage en uttalelse med en ordlyd alle i rådet kunne enes om, men dette forutsatte et ekstraordinært møte som det ikke var tid nok til å få avholdt. Leder av innvandrerrådet har derfor via rådets sekretær meddelt saksbehandler i e-post 14.10 at *"Innvandrerrådet vil, gjennom de partipolitiske medlemmene i innvandrerrådet, fremme sitt alternativ når saken skal opp i Bystyret."*

Dato: 13.10.2008
Saksnr.: 200813202-1
Arkivkode E: A16
Saksbehandler: Gro Holte

Saksgang
Oppvekststyret

Møtedato
28.10.2008

Minoritetsspråklige barn- tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder- orientering

Sammendrag:

Det har vært et mål over flere år å rekruttere minoritetsspråklige barn til barnehagene i Kristiansand. Det kan synes som om tiltak som er igangsatt har hatt positiv effekt på rekrutteringen og som videre har resultert i at en høy dekningsprosent av minoritetsspråklige barn i barnehagene.

Statistikken og erfaringen viser at de eldste barna går i barnehage, og at minoritetsspråklige foreldre/foresatte også ønsker barnehageplass til yngre barn. Dette er en ny trend.

Barnehagen er den viktigste integrerings-og språkopplæringsarenaen for minoritetsspråklige barn i førskolealder.

Mestring av språket er en forutsetning for barns medvirkning slik at de kan bli aktive deltakere i samfunns og arbeidsliv.

Språkstimulering og opplæring i språk for barn i barnehage er godt forankret i Lov om barnehager med forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Et øremerket statlig tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder, skal bidra til at kommunene kan gi minoritetsspråklige barn et godt språkstimulerings tilbud. I tillegg forventes det at kommunen bidrar med egne midler på dette området.

Barnehagenes behov for ekstra midler til minoritetsspråklige barn er større enn det kommunen har til rådighet til dette formålet.

I 2. tertial rapportering framgår det at det har vært et økt aktivitetsnivå på denne tjenesten og at det forventes et underskudd.

Den viktigste faktoren for å sikre høy kvalitet i barnehagene er at de ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å utføre arbeidet sitt i tråd med lovens og rammeplanens intensjoner. Det er en målsetting å styrke språkopplæringen for minoritetsspråklige barn og heve kompetansen i Kristiansandsbarnehagen fremover.

Forslag til vedtak:

1. Oppvekststyret tar saken til orientering

Nina Gjærum Reinhardt
barnehagedirektør

Gro Holte
rådgiver

Trykte vedlegg: Ingen

Utrykte vedlegg: Ingen

Bakgrunn for saken :

Minoritetsspråklige barn i Kristiansandsbarnehagen

Det har vært et mål over flere år å rekruttere minoritetsspråklige barn til barnehagene i Kristiansand.

Dette har resultert i at vi har oppnådd en høy dekningsprosent.

Dette bekrefter også IMDi (integrerings og mangfoldsdirektoratet) i sin rapport/51-2007.

"53% av alle barn fra språklige og kulturelle minoriteter går i barnehagen i Kristiansand.

Dette er den høyeste andelen barn med minoritetsbakgrunn i barnehage av de kommunene vi har sett nærmere på" (12 kommuner i landet og 5 bydeler i Oslo som har høyest andel personer med innvandrerbakgrunn i befolkningen)

Status pr. 31.08.08 i vår kommune er at 61 % av den totale minoritetsspråklig barnebefolkningen går i barnehage.

Handlingsprogram 2008-2011 angir et periodemål i 2008 på 52% og i resten av perioden på 58%.

I Handlingsprogram 2009-2012 foreslås det en dekningsgrad på 70%.

Det kan synes som om tiltak som er igangsatt har hatt positiv effekt på rekrutteringen (jfr.Prosjektrapport "Mino")

- Annonsering av barnehageplass – på ulike måter og ulikt språk.
- Informasjonsfilm som fokuserer på at barnehage er *et godt sted å være og et godt sted å lære*.
- Informasjon til foreldre/foresatte om barnehagetilbudet på ulike språk.
- God informasjon og veiledning fra helsestasjonene.
- Nye tilbud som er opprettet – "Språkskolen" på Sentrum lekesenter og ekstra tilbud på Øvre Slettheia barnehage.
- Skyss ordning – behovsprøvd skyss t/r hjem/barnehage og til ekstra tilbud på Øvre Slettheia.
- Tospråklige assistenter som arbeider i barnehagene har i stor grad bidratt med å rekruttere minoritetsspråklige barn til barnehage.

Tabellen under viser at de eldste barna går i barnehage.

	5 åringer/2003	4 åringer/2004	3 åringer/2005	Merknad
Barnebefolkning	125	137	136	Pr. 01.01.08 Reg. etter mors fødeland
I barnehage	130 * barn av arbeids innvandrere	114	90	Pr. 13.10.08 Sats opptakssystem Morsmål reg. barnet

Registrering av språkkartleggingen "Språk 4" på helsestasjonen bekrefter at de fleste minoritetsspråklige barn på 4 år går i barnehage.

Venteliste pr.13.10.08

Tallene viser minoritetsspråklige barn det søkes plass for før 31.12.08.

Fødselsår	Antall barn
2003	1
2004	5
2005	7
2006	16
2007	19
2008	2 barn søker fra 01.01.09

Ventelisten over viser at det også i de yngste aldersgruppene er etterspørsel etter barnehageplass. Helsestasjonen kan bekrefte at foreldre/foresatte ønsker barnehage for sine barn helt ned til ettårs-alderen. Dette er en ny trend.

Tidlig innsats

Barnehagen er den viktigste integrerings-og språkopplæringsarenaen for minoritetsspråklige barn i førskolealder.

Her kan barna møte andre barn og voksne gjennom lek, samspill og ulike aktiviteter som kan bidra til å utvikle barnas språk. Hvert barn er unikt og skal møtes av en barnehage som tar hensyn til barnets individuelle ferdigheter og ulike forutsetninger.

Mestring av språk er viktig både i et her-og-nå-perspektiv og i et livslangt løp. Videre er det en forutsetning for barns medvirkning slik at de kan bli aktive deltakere i samfunns og arbeidsliv.

Forskning viser at et godt tilrettelagt tiltak for minoritetsspråklige barn i barnehagen har positiv innvirkning på barns skolestart, norskerferdigheter og hvordan de klarer seg videre i skolen.

PIRLS-undersøkelsen fra 2006 viser at det er en sammenheng mellom antall år i barnehage og elevenes generelle leseferdigheter i 4.og 5. klasse. Jo lenger barna har gått i barnehage, desto bedre er leseferdighetene.

Sand (2005) har i en undersøkelse vist hvordan to år i barnehage gir barn med minoritetsspråklig bakgrunn et bedre utgangspunkt for å klare seg bra på skolen enn barn som ikke har gått i barnehage.

Forskning viser at det er samfunnsøkonomisk lønnsomt å investere i ferdighetstimulerende tiltak før skolealder. For hver krone fellesskapet bruker på slike tiltak, får samfunnet mellom 1,4 og 4,5 kr. tilbake. Effekten av tiltakene øker jo tidligere de blir satt inn , og jo mer omfattende de er. (St.meld nr. 16, 2006-2007)

Språkstimulering og opplæring i språk for barn i barnehage er godt forankret i Lov om barnehager med forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Rammeplanen legger til grunn at barnehagen skal støtte utviklingen av barnets språklige, kulturelle og sosiale kompetanse. Den har prosessmål knyttet til barns opplevelser og læring blant annet innenfor fagområdet kommunikasjon, språk og tekst.

Den tidlige språkstimuleringen bør legge særlig vekt på et rikt språkmiljø med tilgang til bøker, lek, aktiviteter og samtale. Et rikt språkmiljø forutsetter også kompetente voksne som kan bygge på barnets erfaringer, nysgjerrighet, initiativ og naturlige læringsformer.

Den pedagogiske tilretteleggingen, innholdet og arbeidsmåtene som skal tilpasses det enkelte barn krever en stor innsats.

"Barnehagen må støtte at barn bruker sitt morsmål og samtidig arbeide aktivt med å fremme barnas norskspråklige kompetanse" (Rammeplanen 2006)

I Kristiansandsbarnehagen kartlegges språket ved hjelp av kartleggingsverktøyet "Mino-kart" (for 4-og 5 åringene) og observasjonsverktøyet "Se meg". Mange barnehager gjennomfører også andre systematiske språkkartleggingsverktøy og utarbeider mål og tiltaksplaner for det enkelte barn.

Vabua flyktningebarnehage gir et spesielt tilrettelagt tilbud mens foreldre/foresatte deltar i norskundervisning. Barnehagen tar imot barn i alderen 0-5 år, har 31 plasser og gir et heldags/- og delt heldagstilbud. Dette barnehageåret har barnehagen redusert kapasitet p.g.a. sanering av Donnhuset.

Barnehagen engasjerer egne assistenter etter behov

Tilbudet er primært for nyankomne flyktninger, men andre barn med tospråklig bakgrunn kan også søke om plass. Det er et midlertidig tilbud d.v.s for maksimum et år. Barna overføres deretter til en ordinær barnehage.

Statlig tilskuddsordning

For å ivareta rammeplanens intensjoner endret Barne- og familiedepartementet i 2004 det øremerkede tilskuddet til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder.

Tilskuddet kan brukes til tospråklig assistanse og til å styrke flerkulturell kompetanse for ansatte, informasjonsvirksomhet til foreldre, kursvirksomhet, tilretteleggelse av språkstimuleringstiltak for minoritetsspråklige barn uten barnehageplass og til barn/personale som er knyttet til helsestasjonene.

Tilskuddet blir beregnet ut fra barnehagenes årsrapport hvor barnehagene rapporterer antall minoritetsspråklige barn pr. 15.12 før budsjettåret.

I tillegg forventes det at kommunen bidrar med egne midler på dette området.

Barnehagedirektøren har tildelt tilskuddet til tiltak rettet direkte mot barna i barnehage, til tospråklig assistanse og ekstra pedagogtimer.

Tilskuddet har vært fordelt på bakgrunn av søknad fra den enkelte barnehageenhet.

Søknaden skal si noe om barnets/barnas behov og hvilke tiltak de tenker å igangsette med de omsøkte midlene.

Barnehagedirektøren fattet vedtak på statlige og kommunale midler etter fig. prioriteringer:

- Skolestartere
- Spesielle språkgrupper
- Barnehager med stor andel minoritetsspråklige barn
- Barn som er alene i sin språkgruppe.
- Nye tilbud. (Sentrum lekesenter, Øvre Slettheia barnehage)
- Barn overført fra Vabua flyktningebarnehage.
- Behov for spesiell oppfølging av foreldre/foresatte
- Minoritetsspråklige barn som har blitt språkkartlagt på 4 årskontrollen på helsestasjonen og har fått et resultat som er dårligere enn forventet.
- Oppstart i barnehage for nye barn - tildelt tospråklig assistanse i en begrenset periode (6 t. pr. uke).
- Skyssordning – behovsprøvd og til spesielle tiltak.

Ny tildelingsmodell ble iverksatt 01.08.06 og tildeling av det statlige og kommunale tilskuddet blir behandlet etter disse søknadsprosedyrene.

Tildeling pr. 01.09 for 2007/2008

	Barn som får tospråklig assistanse	Språk	Tospråklig assistanse timer	Pedagog timer	Veiledning timer	Skyss behovsprøvd – nytt tilbud
2007	104	13	218	108	27	5 + 18
2008	89	17	168	146	72	6 + 18

I august 2008 var det ca. 40 nye barn som det ble søkt tospråklig assistanse for og som fikk tildelt oppstartsmidler i en periode på 2,5 mnd. (6t. pr. uke)

Barnehagene skal med disse midlene ha større mulighet for å tilrettelegge for en god og trygg barnehageoppstart for barnet. De får større mulighet for å oppnå god kommunikasjon med barn og foreldre/foresatte, gi god informasjon om tilbudet og en tettere oppfølging i perioden.

De tospråkligeassistentene har to typer funksjoner:

- Det ene handler om å utvikle barns språk . Det skjer konkret ved å oversette når barnet mangler ord på norsk og ved å styrke barnets morsmål.

- Den tospråklige assistenten har også en sentral rolle i forbindelse med samarbeidet med minoritetsspråklige barns foreldre.

Budsjett 2008:

Statstilskudd 15.12.07	2.202.528
Kommunale midler	1.200.000
	3.402.500

Andre kommunale midler:

90% fagveileder stilling på Pedagogisk støtteenhet.

Fagveileder bidrar med kompetansetiltak og veiledning til barnehagene innen migrasjonspedagogikk og språkstimuleringstiltak.

Veiledningstimer blir tildelt barnehagene i vedtak med bakgrunn i søknad – i tillegg tar barnehagene kontakt med fagveileder etter behov.

Barnehagenes behov for ekstra midler til minoritetsspråklige barn er større enn det kommunen har til rådighet til dette formålet.

I 2. tertial rapportering framgår det at det har vært et økt aktivitetsnivå på denne tjenesten og at det forventes et underskudd.

Den viktigste faktoren for å sikre høy kvalitet i barnehagene er at de ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å utføre arbeidet sitt i tråd med lovens og rammeplanens intensjoner.

Det er en målsetting å styrke språkopplæringen for minoritetsspråklige barn og heve kompetansen i Kristiansandsbarnehagen fremover.

Viktige områder/tiltak vil være:

- Strategisk kompetanseplan for barnehagene har språk og språkstimulering som satsingsområde – gjennomføre tiltak.
- Samarbeid barnehage/skole – gode overgangsrutiner.
- Gi opplæring og veiledning i å gjennomføre observasjoner og kartlegging som munner ut i konkrete mål og tiltaksplaner.
- Fokuserer på gode språkmiljø.
- Opplæring i foreldreveiledning for minoritetsspråklige foreldre/foresatte – ICDP foreldreveiledningsprogram
- Videreutvikle gode samarbeidsrutiner og det tverretatlige samarbeidet med helsestasjonen.
- Tilrettelegge for at barnehagene deltar i ulike utviklingsarbeid innen feltet.

Aktuelle utviklingsarbeid på dette tidspkt. er:

"Språkstimulering gjennom leseaktiviteter" Lesefrø – samarbeid med biblioteket.

Nettverksarbeid – kompetanseutvikling innen språklig og kulturelt mangfold.

Dato: 06.10.08
Saksnr.: 200812925-1
Arkivkode E: B71
Saksbehandler: Bente Hansson

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
22.10.2008

Høring- forslag til endring i opplæringsloven om retten til nødvendig rådgiving og kompetanse for rådgivere

Sammendrag:

Kunnskapsdepartementet har sendt ut på høring forslag om endringer i forskrift til opplæringsloven kapittel 22 og forskrift til privatskoleloven kapittel 7. De har anbefalt kompetansakriterier for rådgivere.

Det foreslås forskriftsendringer på følgende områder:

- Retten til nødvendig rådgiving (forskrift til opplæringsloven kapittel 22)
- Retten til nødvendig rådgiving (forskrift til privatskoleloven kapittel 7)

Videre foreslås det anbefalt formell kompetanse og anbefalte kompetansekriterier for rådgivere. Forslaget angir hvilke kriterier Utdanningsdirektoratet mener at skoleeier/styret ved private skoler med rett til statstilskudd bør stille til utdannings- og yrkesrådgivere og sosialpedagogiske rådgivere. Disse har nær sammenheng med elevens rett etter lov og forskrift og er anbefalinger som er ment å være veiledende.

Høringen er sendt alle skolene i Kristiansand.

Forslag til vedtak:

1. Kristiansand kommune støtter forslag til endringer i forskrift til opplæringsloven kapittel 7- Retten til nødvendig rådgiving, og forslag til anbefalt formell kompetanse og kompetansekriterier for rådgivere.

Tor Sommerseth
Rådmann

Marie Føreland
Skoledirektør

Trykte vedlegg:

Utrykte vedlegg: